

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI BIBLIOTEKI UNIWERSYTECKIEJ

I. Uwagi wstępne

Rok sprawozdawczy nie był łatwy z uwagi na wprowadzone zmiany w systemie finansowania wewnętrznego. Odbiło się to niekorzystnie na Bibliotece nie tylko w wysokości przyznanych środków budżetowych, niższych niż w roku poprzednim, ale również na tworzonej w tym kontekście złej aurze wokół Biblioteki i ocenie jej działalności. Budżet biblioteki stał się celem ostrych ataków ze strony dziekanów poszczególnych jednostek. Nie zwracano uwagi na dane statystyczne, wskaźniki, wykazywaną liczbę i różnorodność realizowanych zadań, rozeznanie dlaczego, co i ile kosztuje, dążąc do obciążenia budżetu. Skutkiem tej sytuacji było przede wszystkim zrealizowanie pewnych zadań na niższym poziomie – szczególnie w zakresie kupna zasobów i usług.

Zgadając się z przyjętymi na uczelni założeniami dokonywania oszczędności w wyniku wprowadzania zmian organizacyjnych, personalnych i redukcji zbędnych kosztów, zbudowana została przez kierownictwo Biblioteki strategia działania na najbliższe lata. Zakłada ona głównie wprowadzenie oszczędności przez stopniowe wygaszanie etatów wg zasady: na każde dwa zwolnione etaty zatrudnienie jednej osoby. Taka polityka kadrowa, przy jednoczesnych zmianach organizacyjnych w procesach pracy pozwolić ma na redukcję zatrudnienia bez obaw o realizację statutowych zadań Biblioteki i powstanie luki pokoleniowej, generującej w kolejnych latach poważne problemy. Zmiany organizacyjne zaczną obowiązywać od nowego roku kalendarzowego.

Wspominane zmiany finansowe to przede wszystkim pozostawanie dysponentem przyznanych środków budżetowych w rozumieniu pełnej odpowiedzialności za przestrzeganie dyscypliny budżetowej. To także w większym niż do tej pory stopniu przeniesienie na wydziały odpowiedzialności za pełne finansowanie zakupu np. baz danych, czasopism i książek elektronicznych. Skutkowało to niestety wieloma decyzjami o rezygnacji z dalszego subskrybowania płatnych zasobów. Brak powszechnego zrozumienia obowiązujących w tym względzie procedur, przejawiał się w ciągu roku formułowaniem pod adresem Biblioteki zarzutów o zaniechanie zakupów, pogorszenie poziomu dostępności zasobów nauki itp. Wpływało to także na wspomniane powyżej budowanie złej opinii o działaniu Biblioteki. Mamy nadzieję, że z każdym rokiem świadomość zasad w zakresie finansowania dostępów do zasobów będzie w społeczności akademickiej wzrastała, tym samym zmniejszając ilość uwag pod adresem Biblioteki. Mniejsze środki budżetowe przyznane Bibliotece skutkowały niestety także ograniczeniem wpływów z najbardziej pożądanego z punktu widzenia polityki gromadzenia i obsługi użytkowników zakupu celowego. Dotyczy to zarówno rezygnacji z prenumeraty wielu tytułów czasopism, mniejszych zakupów książek (w tym znaczonego

ograniczenia zakupów wieloegzemplarzowych do Księgozbioru Wypożyczalni, zawsze traktowanych jako wsparcie zakupów wydziałowych) oraz zbiorów specjalnych. Nie można takiej sytuacji uznać za komfortową i pozostającą w zgodzie z realizacją założeń strategii Uniwersytetu, czynienia z niego uczelni o znaczeniu europejskim, przyciągającej studentów ze wszystkich regionów Polski.

Myląca w tym kontekście może być zawarta w sprawozdaniu informacja o wzroście dostępów do czasopism elektronicznych, ponieważ wzrost ów wynika z udostępnienia w ramach usług konsorcyjnych wielu czasopism i gazet darmowych, niestety nie zawsze o wysokim poziomie merytorycznym i niskiej często przydatności z punktu widzenia kierunków studiów realizowanych na uczelni.

Staraliśmy się o utrzymanie wysokiego wpływu bibliotecznych egzemplarzy obowiązkowych i w tym zakresie odnotować możemy osiągnięcie wyznaczonych rezultatów. Jednocześnie za duży sukces uznać należy niedoprowadzenie do proponowanej zmiany ustawy o bibliotecznych egzemplarzach obowiązkowych, w których to działaniach na forum Sejmowej Komisji Kultury byliśmy bardzo aktywni. W związku z naszkicowaną sytuacją finansową nie zmieniono dotychczasowego podejścia do innych źródeł wpływu (dary, wymiana) choć zawsze wpływający dzięki nim materiał pozostaje przypadkowy i nie wynika z celowego i świadomego doboru.

Działaniem na rzecz całej uczelni, wspieraniem wydziałów było nie tylko organizowanie dostępów do zasobów, ale także przekazywanie do bibliotek sieci wielu wpływających do Biblioteki Uniwersyteckiej materiałów specjalistycznych, działania na rzecz budowy bazy katalogowej oraz nasycania opisami tworzonymi na UAM katalogu centralnego NUKAT. W roku sprawozdawczym wdrożyliśmy system kontroli rekordów opracowywanych w bibliotekach sieci i przesyłania ich do centrali wspomnianego NUKATu. Wysoki był także odsetek przejmowanych przez nas opisów i haseł co pozwoliło zapoczątkować prace nad zmianą systemu opracowania wpływów od roku następnego. Powinno to znacznie przyspieszyć proces opracowania, skrócić czas oczekiwania na dostępność materiału, a w konsekwencji również doprowadzić do redukcji liczby osób zajmujących się opracowaniem.

Drugim, obok zmiany zasad finansowania i spowodowanych tym przeobrażeń struktury wydatków na gromadzenie i organizowanie dostępów do zasobów, obszarem zmian stało się udostępnienie zbiorów. O ile z jednej strony pogłębił się regres w liczbie odwiedzin i udostępnianiu materiałów tradycyjnych (print), to z drugiej w sposób gwałtowny wzrosła liczba udostępnień elektronicznych. Można stwierdzić, że stanowi to poniekąd konsekwencję już wcześniej zapoczątkowanych działań i skupienia się na oferowaniu użytkownikom dostępów do zasobów elektronicznych. Należy jednak zauważyć, że nie pozostawaliśmy w tym dziele instytucją bierną, nadal podejmując wiele starań o - wspomniane już - rozszerzenie dostępu do zasobów komercyjnych oraz rozbudowę e-zasobów własnych. Mam na uwadze zarówno wzbogacenie oferty Wielkopolskiej

Biblioteki Cyfrowej oraz AMURa, jak i zaproponowanie nowego produktu jakim jest Platforma Czasopism PRESSto. Docelowo winny być posadowione na niej wszystkie czasopisma wydawane czy współwydawane przez uczelnię, tak by ich sposób redagowania i udostępniania spełniał zawsze najwyższe standardy. Dzięki temu wzrastać będzie ich czytelność na świecie, a przede wszystkim przypisywane im wartości punktowe, cytowalność prac poszczególnych pracowników, a za tym wyższe miejsca osiągnane przez Uniwersytet w różnych rankingach.

Tworzenie wspomnianych zasobów to nie tylko stałe starania o ich napełnianie – tu wydaje się, że rezerwy szczególnie w zakresie AMURa są jeszcze duże, ale także rozbudowa narzędzi i przede wszystkim szkolenie pracowników uczelni dla optymalnego ich wykorzystywania. Podejmowano w tym zakresie wiele starań ale i tu wydaje się, że nie zawsze i nie wszędzie dostatecznie wysoka wśród pracowników uczelni jest jeszcze świadomość wspomnianych przełożeń (prawidłowe posadowienie materiału a wzrost cytowalności) co nakazuje podejmowanie dalszych działań na rzecz intensyfikacji procesów szkoleniowych.

Nie taimy, że szkolenia te, jak i wszelkie pozostałe, które są szeroko promowane przez Centrum Edukacyjne Biblioteki i obejmujące także inne tematy i zakresy nie są niestety w pełnym wymiarze wykorzystywane. Dobrze układa się współpraca z doktorantami, gorzej z grupami pozostałych pracowników naukowych, natomiast jako w dużym stopniu niezadowolającą należy ją określić w odniesieniu do studentów. Niestety, spotykamy się z dużym brakiem zrozumienia ze strony władz dziekańskich odnośnie znaczenia tych szkoleń, co sprawia, że studenci nie są kształceni w stopniu, który pozwalałby im uzyskać wystarczające rozpoznanie zasobów bibliotecznych i umiejętność ich wykorzystywanie, a to z kolei wpływa na jakość studiowania, zaniżanie poziomu prac licencjackich czy magisterskich. Nasze apele o potraktowanie różnorodnych propozycji szkoleniowych jako ważnego elementu edukacyjnego nie spotykają się z należyтым zrozumieniem, co obserwujemy w bardzo znamienych przypadkach prób nawiązania współpracy z Biblioteką przez indywidualnych użytkowników celem uzyskania szkolenia w tych zakresach.

W kontekście założeń strategii uczelni, iż ma ona obok misji badawczej i edukacyjnej realizować także tę ukierunkowaną na szeroką współpracę ze środowiskiem lokalnym, także i w tym roku Biblioteka Uniwersytecka rozbudowała ofertę (pod względem form, ilości i częstotliwości) różnych działań kulturalno-oświatowych i popularyzacyjnych, kierując je do szerszej niż dotąd grupy odbiorców. Stwierdzić można, że odnieśliśmy w tym zakresie duży sukces, a budowaniu warunków do ich realizowania służyły poza organizacyjnymi działaniami instytucjonalnymi czy adaptacją dawnego zaplecza czytelni na Galerię Biblioteki Uniwersyteckiej także inicjatyw proponowane i podejmowane przez wielu pracowników. Efekty działania będą widoczne dopiero od kolejnego roku.

Mając świadomość, że należyte spełnianie stawianych przed Biblioteką zadań zależy od poziomu kompetencji jej pracowników, dokładano starań aby osoby zainteresowane mogły w różnorodny sposób podnosić swe kwalifikacje, ale także prowadzić badania, których efekty przedstawiano w postaci wykładów, wystąpień konferencyjnych oraz publikacji. Cieszy w tym kontekście, także znaczny rozwój własnej działalności wydawniczej.

Nadal poważnym problemem Biblioteki pozostawała nierozwiązana sytuacja magazynowa i brak, praktycznie cały rok szans na jej rozwiązanie przez podjęcie wiążących decyzji co do tzw. magazynów zastępczych. Takowe pojawiły się dopiero w końcu roku, ale ich konsekwencje odczujemy dopiero w roku kolejnym. Poprawie sytuacji w tym względzie służyły działania na rzecz eliminacji w wyniku selekcji materiałów zbędnych.

Ostatni kwartał roku to zapoczątkowanie bardzo poważnych prac nad stworzeniem konsorcjum bibliotek dla pozyskania środków zewnętrznych, w ramach środków unijnych, na zakup nowoczesnego systemu komputerowego, w związku z wyczerpywaniem się możliwości rozwojowych obecnie użytkowanego systemu Horizon.

II. Organizacja

1. Struktura organizacyjna Biblioteki Uniwersyteckiej w okresie sprawozdawczym nie uległa zmianie, ale w końcu roku Rektor UAM wydał zarządzenie wprowadzające w niej zmiany od początku 2016 roku.
2. Rada Biblioteczna odbyła 1 posiedzenie opiniując sprawozdanie roczne i omawiając sprawy bieżące: reorganizacji systemu biblioteczno-informacyjnego UAM oraz zmian w cenniku opłat.
3. Dyrektor wydał 1 zarządzenie wewnętrzne w sprawie wprowadzenia w życie Procedur opracowania i inwentaryzowania zbiorów specjalnych w bazie Horizon nabytych drogą kupna.

4. Wykorzystanie etatów:

Grupa pracownicza	Liczba etatów 2015	Liczba etatów 2014
- bibliotekarze dyplomowani	25,00	25,00
- służba biblioteczna	124,75	127,00
- inżynieryjno-techniczni	6,00	8,00
- administracja	5,00	5,00
- obsługa	26,75	27,25
Razem	187,50	192,25

Stan etatowy Biblioteki Uniwersyteckiej został pomniejszony w wyniku nieobsadzania zwalnianych etatów i przeniesienia dwóch osób z grupy informatyków do pracy w Centrum Zarządzania Infrastrukturą i Projektami Informatycznymi.

Zatrudnionych w BU było 188 osób – 53 mężczyzn (28%) i 135 kobiet (72%).

Struktura wykształcenia kadry:

Wykształcenie	Ilość osób 2015	%	Ilość osób 2014	%
- wyższe	126	67,3%	130	66,65%
- średnie biblioteczne	5	3,0%	6	3,1%
- średnie	22	11,1%	22	11,3%
- zasadnicze	23	12,1%	24	12,3%
- podstawowe	12	6,5%	13	6,7%

Działania Biblioteki wspomagali wolontariusze.

5. Absencja chorobowa wraz z opieką i urlopami macierzyńskimi wyniosła na 1 osobę 17,2 (2014 – 21,3) dnia.

6. W roku sprawozdawczym przeprowadzono regulację uposażeń podstawowych zgodnie z założeniami ogólnouczelnianymi realizującymi wytyczne MNiSzW, awanse ograniczając do pojedynczych osób. W końcu roku podniesiono do jednego poziomu 4.135,00 płace st. kustoszy dyplomowanych

Średnia płaca brutto - bez premii - wynosiła dla:

- bibliotekarzy dyplomowanych 3.927,81 (2014 - 3.756,40) zł
- służba biblioteczna 2.298,94 (2014 - 2.203,45) zł
- inżynierjno-technicznych 3.202,00 (2014 - 3.005,00) zł
- administracji 2.447,50 (2014 - 2.226,00) zł
- pracowników obsługi 1.774,17 (2014 - 1.692,00) zł

7. Wszyscy pracownicy otrzymali:

- w grudniu jednorazowo dodatkowe wynagrodzenie (tzw. „karpiove”) w wysokości zależnej od dochodów przypadających na członka rodziny,
- w lipcu i sierpniu wypłacono z funduszu socjalnego środki na uzupełnienie kosztów wypoczynku indywidualnego na pracownika oraz ewentualnych dodatków na dzieci, w wysokości zależnej od przynależności pracownika do jednej z trzech grup dochodowych,
- legitymacje uprawniające do korzystania ze zniżki 50% na przejazdy koleją (zainteresowani pracownicy), po odprowadzeniu stosowanego podatku dochodowego od osób fizycznych (19%) od wartości tego dochodu.

8. Nagrody z okazji inauguracji roku akademickiego otrzymało łącznie 47 pracowników ze wszystkich grup zatrudnionych.

9. Po raz drugi przyznano roczny dodatek motywacyjny, w wys. 250,00 zł miesięcznie dla bibliotekarzy, pracowników administracyjnych i inżynierów technicznych, który przyznano 33 osobom, oraz w wys. 125,00 zł miesięcznie dla 6 pracowników obsługi.

10. Biblioteka poddana była ocenie zgodnie z założeniami prowadzonej kontroli zarządczej.

III. Finanse

1. Po raz pierwszy Biblioteka jak i pozostałe jednostki organizacyjne UAM pracowały wg nowych zasad gospodarki finansowej.

Budżet Biblioteki Uniwersyteckiej wyniósł po jesiennej korekcie **14.507,1 tys. zł w tym kwotę 352 989 zł stanowiły deklarowane dochody własne (2014 -14.755) tys. zł**, mimo czego był minimalnie niższy od środków roku poprzedniego. Budżet Biblioteki stanowił 2,10% (2014 - 2,30%, 2013 - 2,34%, 2012 - 2,62%) w budżecie uczelni. Został wykonany na poziomie 14.011 tys. zł czyli 96,6% co wskazuje na utrzymanie wysokiej dyscypliny finansowej.

Nowa konstrukcja budżetu uczelni wskazała w odniesieniu do Biblioteki środki z wyszczególnieniem tylko następujących grup kosztów:

- wynagrodzenia z pochodnymi 10.229 tys. zł, w tym 100 tys. z dochodów własnych (2014 - 9.547) co zostało wywołane przewidywanymi skutkami podwyższenia wynagrodzeń,
- koszty utrzymania powierzchni – 1.875,4 tys. zł,
- koszty usług wewnętrznych 45 tys.+100 tys. z dochodów własnych,
- pozostałe koszty (w tym: zakup książek, czasopism, zbiorów specjalnych i baz danych) 2.004,6 tys. zł. (2014 -2.000; 2013 - 2.100; 2012 - 3.050, 2011 - 3.200) tys. zł.
- Narzut 14%, czyli 43,4 tys. zł z dochodów własnych

Korzystano z różnych możliwości samodzielnego pozyskiwania środków zewnętrznych. Aplikowano w roku sprawozdawczym głównie o środki programów projektu Dziedzictwo Kulturowe MKiDN, a także środki na Działalność Upowszechniającą Naukę MNiSzW oraz z programów Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki. Starano się intensyfikować działania na rzecz odpłatnego świadczenia usług oraz sprzedaży wydawnictw własnych.

Pozyskano przeszło **422 tys. zł** (2014 - 444 tys. zł) tj. 3,0 % w stosunku do wykorzystanej dotacji budżetowej, w tym:

- Kary	245.091,80
- Zapisy, aktywacja (wypożyczalnia i czytelnia)	64.338,00
- Sprzedaż wydawnictw	5.517,36
- LIBSMART COPY	20.147,00
- Pracownia Mikrofilmów	44.323,81
- Pracownia Restauracji i Introligatornia	17.408,34
- Opłaty za publikowanie materiałów bibliotecznych	4.130,00
- wynajem powierzchni	2.386,20
- inne	5.856,99
Razem	409.199,50
- Dotacja Instytutu Goethego dla Czytelni Niemieckiej	3.000 Euro x 4,3=12.900

Środki uzyskane z kar i zapisów przeznaczono na zakup drobnego wyposażenia, remonty, na opłacenie godzin związanych z realizowanymi zadaniami dodatkowymi (dyżury, usługi: ASK, zamówienie kopię).

IV. Obsługa administracyjno-gospodarcza. Sprawy techniczne.

1. Przyjęto 37.934 (2014 - 40.290), a wysłano 7.937 (2014 – 7.769) przesyłek, za kwotę 58.268,60 (2014 - 61.623) zł. Poszerzano – w celu oszczędności wydatków – zakres przechodzenia na korespondencję elektroniczną. Najdroższe są przesyłki zagraniczne realizowane w ramach usługi wypożyczeń międzybibliotecznych.

2. W roku sprawozdawczym nie realizowano poważnych prac remontowych, koncentrując się na wykonaniu m.in. remontu 5 pomieszczeń pracowniczych, wymianie 5 zabytkowych okien w starym gmachu, modernizacji instalacji kanalizacyjnej i wentylacyjnej w wypożyczalni oraz modernizacji świetlika nad poddaszem nowego gmachu.

Prace drobniejsze, realizowane ze środków własnych BU, czy siłami jej pracowników sprowadzały się do drobnych remontów pomieszczeń pracowniczych.

Na bieżąco usuwano pojawiające się awarie instalacji czy sprzętu, realizowano konieczne prace serwisowe i konserwacyjne.

3. Wszystkie zamówienia publiczne realizowane były zgodnie z zapisami znowelizowanego Prawa o Zamówieniach Publicznych oraz wewnętrznym zarządzeniem Rektora UAM dot. trybu i zasad udzielania zamówień publicznych.

V. Gromadzenie zbiorów

1. Wpływ ogólny oraz ilość materiałów skierowanych do zbiorów przedstawia się następująco (w tys. wol.):

Rok	Wpływ ogółem	Wpływ do zbiorów
2010	169,7	64,6
2011	159,1	62,8
2012	159,1	67,9
2013	282,6	173,4
2014	309,8	204,2
2015	282,2	186,6

2. Wpływ ogólny wg źródeł wpływu (w wol.):

Źródło wpływów	2015	2014
Kupno	152.139	172.914
EO	91.001	98.402
Wymiana	1.439	2.204
Dary	14.657	9.548

Dublety	22.986	26.737
RAZEM	282.222	309.805

3. Z ogólnego, niższego niż w roku poprzednim wpływu, skierowano do dalszego opracowania **186.555** (2014 - 204.183) jednostek (66,1%) czyli na poziomie ubiegłorocznym (65,9%), co wskazuje na prawidłową realizację zasad polityki gromadzenia.

4. Do dalszego opracowania z poszczególnych źródeł wpływu skierowano :

Źródło Wpływu	2015 (w jednostkach)	2014 (w jednostkach)	Udział % w wykonaniu 2015	Udział % w wykonaniu 2014
Kupno	150.595	170.043	80,72	83,28
EO	28.554	30.139	15,31	14,76
Wymiana	1.053	1.224	0,56	0,60
Dary	6.353	2.777	3,41	1,36
RAZEM	186.555	204.183	100,00	100,00

Struktura wpływów do zbiorów w związku z sytuacją finansową uległa znacznej zmianie, gdyż we wszystkich zakresach poza darami odnotowaliśmy spadek. Utrzymano wysoki poziom preselekcji EO książek i czasopism. Łącznie z tych dwóch źródeł wpływów, uznanych w polityce zarządzania zasobami za podstawowe, wpłynęło 96% (2014 – 98%) wszystkich nabytków, przy czym przewaga jest zdecydowanie po stronie kupna. Zwiększył się znacznie wpływ darów, które łącznie z wymianą dały 4% (2014 – 2%) nabytków.

Łącznie na zakup książek tradycyjnych i zbiorów specjalnych przeznaczono 696.200,27 (2014 - 842.053,97 zł (2013 - 1.052.510,81 zł, a w 2012 - 1.408.392zł), **co pokazuje skalę spadku wydatków na ten cel. Rozumiejąc potrzebę oszczędzania na uczelni, tak duży spadek w podstawowym zakresie za jaki należy uznać budowę zasobów w świetle strategicznych założeń rozwoju Uniwersytetu trzeba określić jako niepokojący i nie służący ich realizacji.**

5. Zakupiono i wprowadzono do zbiorów 3.230 (2014 - 5.607) książek tradycyjnych, w tym 1.607 krajowych i 1.623 zagranicznych (rok wcześniej odpowiednio 3.998 krajowych i 1.609 zagranicznych), co pokazuje wyraźną zmianę w tym zakresie. Zakupiono dostęp do 142.795 (2014 - 155.601) tytułów książek elektronicznych. Drogą kupna pozyskano 790 (2014 - 1.037) jednostek zbiorów specjalnych oraz 3.579 (2014 - 9.325) czasopism i 30 (2014 – 48) baz danych. Łącznie więc zakupiono **150.595** (2014 - 170.043) jednostek materiałów bibliotecznych.

6. Ograniczono po raz kolejny zakupy w ramach ważnej z punktu widzenia pracowników, doktorantów i studentów usługi Zaproponuj Kupno Książki, na wskazanie ww. kupując 275 (2014 - 431; 2013 – 558) książek, głównie zagranicznych. Realizację zamówień uzupełniono 94 tytułami pozyskanymi innymi drogami, co pozwala powiedzieć, iż zrealizowano 381 (2014 – 487) propozycji czytelniczych.

7. Najważniejsze ilościowo źródło wpływów stanowiły w roku sprawozdawczym nadal kupno i EO (96%) do czego przyczynił się zakup dużej kolekcji e-book'ów. W tym kontekście na znacznie niższym poziomie niż w latach wcześniejszych utrzymał się udział wpływu z EO. Porównując go jednak w liczbach bezwzględnych zaobserwujemy, iż wpływy ogólne z EO były tylko minimalnie mniejsze niż w roku poprzednim. Niższy był zarówno wpływ książek jak i czasopism, co założyć należy w największym stopniu stało się pochodną mniejszej produkcji wydawniczej w Polsce. Utrzymano na

wysokim poziomie selekcję EO, kierując do zbiorów 31,37% (2014-30,63 %; 2013 - 29,90%) wpływów, choć wzrost tej wielkości wskazuje, że z uwagi na ograniczenia finansowe mniej selekcjonujemy. Mamy jednak przekonanie, że nie odbywa się to kosztem jakości i przydatności materiału wprowadzanego do zbiorów.

8. Zmniejszono wpływ z wymiany, którą prowadzono z 21 (2014 - 29) partnerami (w tym 20 bibliotek zagranicznych i 1 krajowa). Kontrahentom BU wysłano łącznie 786 (2014 – 1.557) wol., z których 650 (2014 - 1.161; 2013 - 2.394) wol. stanowiło publikacje zakupione na ten cel z Wydawnictwa Naukowego UAM. Zmniejszanie wysyłki oznacza mniejsze koszty, ale równocześnie, jako uczelnia pozbawiamy się ważnego sposobu promocji dorobku naszych pracowników na świecie. Spośród otrzymanych od partnerów 1.439 (2014 - 2.204) wol. do zbiorów skierowano 1.053 (2014 - 1.224) wol., a więc 73,1% spośród nich, co przy ubiegłorocznych 55,5 % wskazuje na zmniejszenie się wpływu materiałów nieprofilowych.

9. Liczba tytułów czasopism w wersji print wprowadzanych do zbiorów zmniejszyła się w stosunku do roku ubiegłego i wyniosła **2.955 w tym 2.590 polskich i 365 zagranicznych** (2014 - 3.127 w tym 2.702 polskich i 425 zagranicznych). Zapewnialiśmy również użytkownikom elektroniczny dostęp do **240.798** (2014 - 49.594) tytułów. Ogromny skok ilościowy spowodowany został znacznym wzbogaceniem oferty konsorcyjnej EIFL Direct oraz dużą ofertą tytułów czasopism dostępnych w wolnym dostępie (wzrost do 65,5 tys.)

10. Wpływy ogólne z darów, na kształtowanie których mamy najmniejszą możliwość oddziaływania, wyniósł 14.657 (2014 - 9.548) jednostek, z których do zbiorów skierowano 6.353 (2014 - 2.777) czyli 43,34% (2014 – 29,1%) spośród nich, co pozwala stwierdzić, iż w tym roku zaproponowano Bibliotece do przejścia bardziej interesujące materiały.

11. Minimalnie w stosunku do roku ubiegłego zmalał z 99.275 do 90.901 wpływ jednostek pierwotnych i wtórnych zagospodarowanych przez Sekcję Zagospodarowania Druków Zbędnych, z których 74% było wynikiem preselekcji wpływów. Na wysokim poziomie 25% (2014 - 27%) utrzymała się liczba jednostek wpływających do zagospodarowania w wyniku prowadzonej selekcji zbiorów, co uznać należy za pozytywne zjawisko.

12. W wyniku zagospodarowywania druków zbędnych 7.998 (2014 - 9.454) jednostek przekazano bibliotekom sieci uczelnianej, a 26.860 (2014 - 31.214) innym celowym odbiorcom, zagospodarowując w ten sposób 34.858 (2014 - 40.668) jednostek, co stanowi 38,7% (2014 - 41%) ww. wpływów. Z pozostałych materiałów na aukcję skierowano 23.313 (2014 - 32.432), na kiermasz 4.750 (2014 - 5.220), na makulaturę przekazano 24.787 (2014 - 19.055) jednostek. Na listę dubletów wpisano kolejnych 1.678 (2014 - 1.476) tytułów, z której to listy odbiorcy wybrali 1.456 (2014 - 1.303) pozycji. Pozwala to ocenić, iż nadal udawało się zagospodarowywać materiał zbędny stosunkowo racjonalnie.

13. łącznie na gromadzenie wydano (w zł.):

	2015	2014	zmiany w %	Udział %	
				2015	2014
Czasopisma, e-booki, bazy danych	2.320.189,59 *	2.454.517,12**	-5,5	76,92	74,43

Książki	411.990,86	460.331,25	-10,5	13,66	13,96
Zbiory specjalne	284.209,41	382.722,72	-25,7	9,42	11,61
Łącznie	3.016.389,86	3.297.571,09	-8,5	100,00	100,00

* W tym wydatki BU wyniosły: 212.751,94 zł., a wydziałów 2.107.437,65 zł.

** W tym wydatki BU wyniosły: 1.232.285,87 zł., a wydziałów 1.222.231,25 zł.

Łączne wydatki na organizowanie przez BU dostępów do zasobów zmalały w stosunku do roku ubiegłego o przeszło 8%, a za najbardziej charakterystyczny przejaw dokonujących się na uczelni zmian w zakresie finansowania, uznać należy zmianę relacji wydatków na linii BU/Wydziały, w zakresie zakupu czasopism, e-book'ów i baz danych

14. Utrzymano umieszczanie na stronie www Biblioteki ogólnie dostępnych wykazów: książek poszukiwanych przez Bibliotekę oraz oferowanych przez nią do zbycia dubletów, co jednak wbrew oczekiwaniom, nie wpłynęło w znaczący sposób na współpracę z otoczeniem. Popularnością cieszyła się usługa „Zaproponuj kupno książki”, poprzez którą pragniemy nadal zapraszać szersze grono użytkowników do współpracy przy wskazywaniu tytułów, które BU winna zakupić do zbiorów, choć w wyniku skromniejszych możliwości finansowych zmalała ilość zrealizowanych wskazań.

15. Struktura tematyczna nabytków wprowadzanych do zbiorów nie uległa zasadniczej zmianie w stosunku do roku ubiegłego (zob. zał.). Zauważalne są jak zawsze drobne wahnięcia w poszczególnych dziedzinach i jako zdecydowanie wyróżniający się, drugi rok z rzędu wzrost wpływów z literatury, filologii, literaturo- i językoznawstwa.

16. W roku sprawozdawczym rozpoczęto realizować dużą akcję selekcji, głównie czasopism posiadających archiwa elektroniczne, dalszych egzemplarzy ciągów scalonych, nieprofilowych i niewykorzystywanych w praktyce z uwagi na np. język publikacji.

17. Ogólny stan ilościowy zinwentaryzowanych zbiorów wyniósł:

Rodzaj materiału	Nowe	Odpisane	Stan
Książki	17.554	6.342	1.693.512
Czasopisma	3.125	9.334	642.080
Zbiory specjalne	1.540	-	502.796
Razem	22.219	15.676	2.838.388

VI. Opracowanie zbiorów

1. W zakresie opracowania zbiorów wzorem lat ubiegłych utrzymano zasadę opracowywania na bieżąco wszystkich wpływów nowych oraz retrokonwersji zbiorów aktywnych, wchodzących w skład księgozbioru podręcznego czytelnicy, czy też zaliczanych poprzednio do Narodowego Zasobu Bibliotecznego. Utrzymano wysoki poziom współpracy z NUKAT - em, zarówno w zakresie przejmowania rekordów jak i nasycaenia katalogu rekordami i hasłami opracowanymi w BU.

2. Alfabetyczne dzieł zwartych:

Zadanie	2014	2015
Opracowane rekordy:		
- nowe	3.999	5156
- przejęte	16.491	16.388
- poprawione	988	998
- wtórne	6.139	5774
- e-dokumenty	3	2
- dok. dźwiękowe	-	12
Hasła khw nowe	3.354	6.114
Poprawione	489	758
Zinventaryzowano wol. o wartości w zł.	19.544* 1.151.493,97	17.579** 1.144.260,11
NUKAT przyjęt:		
- rekordów	5.515	12.126
- haseł formalnych	3.354	6.114

*Poza 19.544 rekordami nowości bazę uzupełniło 6.293 rekordów po retrokonwersji

** Poza 17.579 rekordami nowości bazę uzupełniło 6.370 rekordów po retrokonwersji

Ogólnie pracowano na 28.330 (2014 – 27620) rekordach, z których 21.558 (2014 -20.493) stanowiło rekordy nowe w bazie. Rekordy przejęte z katalogu NUKAT stanowiły 76%.

Wykreślono z inwentarzy 6.342 (2014 - 6.298) sygnatur.

3. Czasopisma:

Zadanie	2014	2015
Rekordy bibliograficzne	408	306
Rekordy egzemplarzy	752	450
Rekordy pozycji (wol.)	6.219	5.325
Kontrola	582	969
Założono nowych sygnatur:	272	204
NUKAT przyjęt:		
rekordów	510	450
haseł formalnych nowych	549	479
haseł zmodyfikowanych	96	138
Skopiowano z NUKATU	312	397
Ilość wol. czasopism bieżących dopisanych do inwentarzy	3.086	3.152

4. Klasyfikacja rzeczowa:

Zadanie	2014	2015
opracowane rekordy: nowe	4.703	4.530
przejęte	13.841	14.738
retrokonwersja	4.125	4.334
łącznie:	22.669	23.602
Sprawdzanie rekordów zwrotów	1.913	2.024
Kontrola haseł przedmiotowych	816	1.150

NUKAT przyjął:		
- hasel wzorcowych	636	648
- hasel przedmiotowych- rozwinętych	6.101	8.012

Rekordy przejęte stanowiły 62,4% (2014 - 61 %) rekordów opracowanych.

5. Prace nad katalogiem tradycyjnym i elektronicznym kart zdigitalizowanych objęty:

KATALOG ALFABETYCZNY

Zadanie	2014	2015
Włączono kart	73	-
Wyłączono kart	6.912	7.987
Usunięto skanów kart zdigitalizowanych	7.798	8.709
Wyznaczone egzemplarze prezencyjne	1.079	98
Odblokowano	123	36
łącznie wyznaczono jako prezencyjne:	24.161	24.223

KATALOG RZECZOWY

Zadanie	2014	2015
Szeregowanie, przeklasyfikowywanie i wyłączenie kart	6.856	2.135
Usuwanie kart zagubieni	1.607	495
Wykreślanie skanów z kat. zeskanowanego	4.849	2.141
Razem	13.312	4.771

VII. Zbiory specjalne

1. Zgromadzono 1.630 (2014 - 1.554) jednostek zbiorów specjalnych. Liczba jednostek pozyskanych drogą kupna wyniosła 719 (2014 - 1.003), wymiany 24 (2014 - 22), darów 181 (2014 - 190), a jako EO 857 (2014 - 725).

2. Po kilku latach spadku, w roku sprawozdawczym zgromadzono więcej jednostek, co wynika ze zwiększenia wpływów nieodpłatnych pozyskanych jako EO. Kolejny rok z rzędu natomiast mniej jednostek zakupiono. Mimo ograniczonych środków finansowych, nadal aktywnie uczestniczyliśmy w aukcjach, nabywając na nich wartościowy, rzadki, poszukiwany, choć czasem dość drogi materiał.

3. Opracowano 3.082 (2014 - 3.710) jednostki, zwracając uwagę nie tylko na opracowywanie nowych wpływów, ale także na retrokonwersję starego zasobu. Utworzono też 733 nowe hasła (osobowe, korporatywne i tytułowe), czyli o 102 więcej niż w roku poprzednim, a także zmodyfikowano 126 haseł (o 13 mniej niż w roku 2014).

4. Podobnie jak w 3 latach poprzednich z przyczyn finansowych nie zlecano konserwacji firmom zewnętrznym, co trzeba podkreślić jako zjawisko negatywne. W związku z istniejącą sytuacją postanowiono rokrocznie uzupełniać wyposażenie Pracowni w sprzęt, umożliwiający samodzielne wykonywanie trudnych zadań konserwatorskich oraz szkolić w tym zakresie pracowników.

6. Pracownia Restauracji Książki wykonała na rzecz zbiorów specjalnych i opiekujących się nimi pracowni blisko 100 różnych zabiegów konserwatorsko-introligatorskich, w tym pełną konserwację 13 obiektów, konserwację zachowawczą kolejnych 4.

7. W zakresie zbiorów należących do dawnego Narodowego Zasobu Bibliotecznego, podlegającego szczególnej ochronie sprawowanej przez Oddział Zbiorów Specjalnych, wykonywano szereg prac porządkowych oraz poddawano go intensywnej retrokonwersji.

8. Z czytelni Oddziału skorzystało 232 (2014 - 299) czytelników, którym udostępniono łącznie 5.427 (2014 - 4.092) obiektów oraz nagrań.

9. Do Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej wprowadzono 14.979 (2014 - 14.849) obiektów, dzięki czemu na koniec roku sprawozdawczego liczba pozycji wprowadzonych przez BU do WBC wyniosła łącznie 123.502.

VIII. Kontrola zasobu

1. Sekcja Skontrum Oddziału Kontroli Zasobu w ramach bieżącej kontroli księgozbioru sprawdziła 105 tys. (2014 - 85 tys. + 17 tys. Starodruków = 102 tys.) sygnatur stwierdzając 752 (2014 - 648) zagubienia. Prowadziła szereg różnorodnych prac związanych z porządkowaniem zasobu, kuponoteki i kont wypożyczalni oraz sprawdzała zamówienia czytelnicze niezrealizowane z powodu uznania zagubienia. Ogólnie stwierdzono 1.005 (2014 - 921) zagubień. Wprowadzono do bazy komputerowej sygnatury książek wycofanych lub zagubionych, odnotowując 2.623 (2014 - 3.324) sygnatury, co umożliwia sprawniejsze prowadzenie skontrum.
2. Sekcja Melioracji Oddziału Kontroli Zasobu wykonując niezbędne prace nad zamkniętym katalogiem alfabetycznym – a od roku 2012 także jego wersją elektroniczną - wyjmowała karty główne (bez cudzysłowu) i odsyłaczowe książek poddawanych retrokonwersji, wyselekcjonowaniu (zgodnie z zasadami selekcji retrospektywnej) oraz książek zagubionych i równolegle usuwała skany tych kart, oznaczała książki jednoegzemplarzowe do wyłącznego korzystania na miejscu. W wyniku tych prac wyłączono 7.987 (2014 - 6.912) kart katalogowych, usunięto 8.709 (2014 - 7.798) skanów kart. (zob. p.VI.5).
3. Sekcja Melioracji OKZ scalała 3.132 (2014 - 3.591) tytułów wydawnictw rozproszonych i niepełnych, wyznaczyła do retrokonwersji 4.011 (2014 - 5.522) wol., wyselekcjonowała 1.334 (2014 - 1.481) wol., sprawdziła 1.005 (2014 - 921) zakładki książek zagubionych, tzw. „zagubień” przekazanych z Sekcji Skontrum, współpracowała z Sekcją Zagospodarowania Druków Zbędnych Oddziału Gromadzenia i Uzupelniania Zbiorów w zakresie przekazywania materiałów z zasobu BU.
4. W wyniku wzmożonej selekcji czasopism wyłączono ze zbiorów 734 (2014 - 239) tytuły czasopism.
5. W zakresie porządkowania zbiorów masońskich uporządkowano 764 (2014 – 323) tytuły, do retrokonwersji kierując 1.321 (2014 - 1.104) wol., a do selekcji 564 (2014 – 166) wol.
6. Prace w zakresie kontroli zasobu i zapisu katalogowego, czasami niezauważane, są bardzo istotne dla poprawy informacyjności katalogu oraz stanu księgozbioru Biblioteki Uniwersyteckiej i wpływają na podniesienie poziomu obsługi bieżącej użytkowników.

IX. Przechowywanie i ochrona zbiorów

1. Przemieszczono 33,2 (2014 - 66,4) tys. wol., głównie na linii: magazyn główny - ul. Grunwaldzka.
2. Dokonywano wewnętrznych translokacji zbiorów w związku z realizacją selekcji retrospektywnej.
3. Przystosowano technicznie do udostępniania 28,4 (2014 - 33,9) tys. woluminów książek i czasopism.
4. Oprawiono łącznie 1.948 (2014 - 3.040) wol., w tym Pracownia Restauracji Książki 1.267 (2014 - 1.236), a zakłady zewnętrzne 681 (2014 - 1.804) wol.
5. Poza wspomnianymi już pracami konserwatorskimi, wykonano 70 (2014 - 130) opraw i napraw restauracyjno-konserwatorskich oraz w ramach drobnych prac konserwatorsko-introligatorskich, wykonano również 126 (2014-130) pudeł, 9 (2014 - 10) futerałów na zbiory, 728 (2014 - 968) teczek.
6. Dla UAM wykonano 360 (2014 - 142) tub na dyplomy oraz 85 (2014-69) różnego rodzaju pudeł, 17 (2014 - 4) opraw i 21 teczek kartonowych.
7. Przeprowadzono dezynfekcję 21 (2014 - 48) wsadów materiałów w komorze próżniowej na potrzeby własne oraz - odpłatnie - dla podmiotów zewnętrznych.
8. Pracownia Mikrofilmowa i Digitalizacji wykonała 118 (2014 - 121) filmów, tj. 70,1 (2014 - 63,8) tys. klatek mikrofilmowych oryginałów oraz 251 (2014 - 218) filmów diazo, tj. 146 (2014 - 116) tys. klatek. W ramach skanowania wykonano łącznie przeszło 191 (2014 - 217) tys. plików i 12,2 (2104 - 9,5) tys. wydruków. Wykonano 13,3 (2014 - 20,3) tys. kserokopii z mikrofilmów i oryginałów.
9. Zakończono udział w trwającym 3 lata projekcie *UAM-Unikatowy Absolwent=Możliwości*, skanując 120 książek wskazanych przez koordynatorów wydziałowych.

IX. Udostępnianie zbiorów

1. W zakresie zamówień złożonych w magazynie zanotowano wzrost, odnotowując ich 174.071 (2014 - 163.995). Ze złożonych zamówień realizowano **156.666** (2014 - 149.375), co oznacza, że wskaźnik zrealizowanych zamówień wyniósł **90,0%** (2014 - 91,1 %). Liczba zamówień niezrealizowanych wyniosła **17.405** (2014 - 14.620) tj. **10%** (2014 - 8,9%) złożonych. Z powodu wypożyczenia nie zrealizowano **9,3%** (2014 - 8%) ze złożonych zamówień. Liczba zamówień niezrealizowanych z powodu stwierdzenia zagubienia spadła minimalnie do poziomu **0,71%** (2014 - 0,93%). Wzmocniono działania na rzecz kontroli poprawności ustawienia księgozbioru, w ramach których sprawdzono w roku sprawozdawczym 375 tys. (2014- 422,3 tys.) sygnatur.
2. W roku sprawozdawczym zarejestrowało się w BU 7.292 (2014 - 7.713) czytelników, co sprawiło, iż łączna liczba kont czytelniczych wyniosła na jego koniec 65.764 (2014 - 62.331). Liczba kont aktywnych w wypożyczalni wynosiła 17.089 (2014 - 20.181).

3. W Oddziale Udostępniania udostępniono łącznie 465.055 (2014 - 505.172) wol., co oznacza spadek o 7,9%. Udostępniono:

- w czytelnich **193.807** (2014 - 215.774) wol., co oznacza spadek o 10,17%,
- poprzez wypożyczalnię miejscową: **262.318** (2014 - 280.699) wol., spadek o 6,5 %, w tym: bezpośrednio z Księgozbioru Wypożyczalni **115.666** (2014 - 125.641), spadek o 7,9%, natomiast z magazynu i pracowni **138.450** (2014 - 147.096) co oznacza spadek o 5,8%,
- poprzez wypożyczalnię międzybiblioteczną **3.616** (2014 - **3.385**) wol. co oznacza wzrost o 6,8%.

Wypożyczalnia przyjęła 273.705 (2014 - 285.524) zwrotów, z których 36.908 (2014 - 40.655) tj. 13,5% (2014 - 14,2 %) stanowiły zwroty przeterminowane, obciążone karami.

4. Pozostałe agendy Biblioteki udostępniły w tradycyjny sposób 6.059 (2014 - 4.339) jednostek, co daje łącznie **471.114** (2014 - 509.511) rejestrowanych udostępnień i oznacza spadek o 7,6%. Suma ta nie obejmuje udostępnień zbiorów podręcznych czytelnich w ramach tzw. wolnego dostępu do półek.

5. W roku sprawozdawczym zarejestrowano bardzo wysoki poziom wykorzystywania zasobów elektronicznych – **4 668 356** pobranych tekstów (576.481 z zakupionych e-źródeł, 887.517 tys. z Wielkopolskiej Biblioteki Cyfrowej, 3.182.111 z AMURa oraz 22.247 z PRESSto), które zsumowane z 471.114 tys. udostępnieniami tradycyjnymi dają łącznie blisko **5,15 mln** (2014 - 3,8 mln) udostępnień.

6. W wyniku selekcji Księgozbioru Dydaktycznego Wypożyczalni usunięto 5.031 (2014 - 4.650) nieaktualnych podręczników. Wprowadzono do niego 1.518 (2014 - 1.494) nowości, w wyniku czego liczył on na koniec roku **77.329** (2014 - 80.842) wol.

7. Wszystkie czytelnice (poza Bibliologiczną) czynne były codziennie do godz. 20.00, w soboty do godz.17.00, a trzy z nich w niedziele do 13.00. łącznie czytelnice były dostępne przez 62 godziny w tygodniu.

8. Biblioteka była czynna we wszystkie miesiące roku, dodatkowo do godzin nocnych w trzech tygodniach sesji egzaminacyjnych -letniej i zimowej.

10. Do księgozbiorów czytelnich wprowadzono łącznie blisko 1.370 tys. nowości wycofując 2.081 tys. książek mniej aktualnych. Księgozbiór podręczny czytelnich, liczy **36 tys.** jednostek wydawnictw zwartych, prasy retrospektywnej, dokumentów audiowizualnych i mikrofilmów oraz przeszło 1.300 bieżących tytułów czasopism i gazet.

11. Czytelnice odwiedziło o 11,3% mniej osób niż w roku ubiegłym, a wskaźnik częstotliwości udostępniania księgozbiorów podręcznych w czytelnich wyniósł 4.44 (2014 - 4,77). Wypożyczalnię odwiedziło 88.246 (2014 - 56.581) osób, a wskaźnik częstotliwości wykorzystania księgozbioru dydaktycznego wyniósł w Wypożyczalni 1,5 (2014 - 1,58).

X. Działalność informacyjna i informacyjno-usługowa

1. Biblioteka zapewniała na bieżąco dostęp do 30 (2014 – 48) baz danych, kupowanych samodzielnie oraz finansowanych centralnie przez MNiSW. W doborze baz reagowano na życzenia i opinie użytkowników oraz brano pod uwagę statystyki ich wykorzystania.
2. Zainteresowanie usługą Ask a Librarian, umożliwiającej codzienny kontakt z 19 specjalistami do godziny 23.00, utrzymywało się na wysokim poziomie, gdyż obsłużono blisko 3,3 tys. zapytań.
3. Od stycznia 2015 po kilkumiesięcznych przygotowaniach uruchomiono multiwyszukiwarkę Primo, która zastąpiła poprzedni produkt firmy Serial Sollutions. Dzięki bardziej precyzyjnemu połączeniu z systemem bibliotecznym Horizon, wyświetlane rekordy stanowią bardzo aktualne i kompletne odzwierciedlenie katalogu online. Przez cały rok dbano o prawidłowe funkcjonowanie multiwyszukiwarki, umożliwiającej jednoczesne przeszukiwanie wszystkich zasobów licencjonowanych (baz danych, czasopism i książek elektronicznych), dostępnych w open accessie, własnych zasobów elektronicznych (AMUR, WBC) oraz katalogów BU, starając się o jej szerokie rozpropagowanie wśród naszych użytkowników.
4. Bardzo dobrze rozwijała się usługa odpłatnego zamawiania skanów materiałów ze zbiorów BU. Z uwagi na duże zainteresowanie użytkowników utrzymano zwiększoną do 4 w roku poprzednim liczbę bezpłatnie udostępnianych skanerów.
5. W celu promowania nowoczesnych usług informacyjnych, ale także szkolenia w zakresie ich stosowania, odbyto szereg spotkań, szkoleń, warsztatów zarówno na wydziałach jak i w BU, a także prezentacje dla Senatu UAM. Intensyfikowano współpracę z telewizją uczelnianą, przedstawicielami miejscowych mass mediów. Przygotowywano ulotki, na bieżąco informowano społeczność uczelni poprzez ogólnodostępne komunikaty mailowe.
6. Sporządzono na zapytanie użytkowników blisko 160 kwerend tradycyjnych i elektronicznych oraz poszukiwań bibliograficznych.
7. Kontynuowano kwartalne sporządzanie i analizowanie statystyk wykorzystania zasobów elektronicznych dzięki czemu pracownicy Oddziału Informacji i Transferu Wiedzy mogą sygnalizować poszczególnym bibliotekom wydziałowym potrzebę większej liczby szkoleń lub też promocji konkretnych zasobów.
8. We wszystkich komórkach organizacyjnych nadal na wysokim poziomie utrzymywała się liczba zapytań i informacji udzielanych drogą mailową, które nie podlegają dokładnej rejestracji.
9. Przygotowywano raporty analiz bibliometrycznych i raporty cytowań pracowników naukowych UAM oraz szkolono ich w zakresie tworzenia raportów w oparciu o WOS, SCOPUS i Google Scholar.
10. Zmieniając dotychczasowy system organizacji wystaw, Biblioteka zorganizowała ich łącznie 23, z których 9 stanowiły duże wystawy w holu głównym, pozostałe to różnorodne prezentacje w e-centrum i Galerii BU.

11. Rozbudowywano nadal repozytorium instytucjonalne AMUR, deponując w nim 1562 pozycje, dzięki czemu łączna liczba obiektów w repozytorium osiągnęła 12.660. *The Ranking Web of World Repositories*, wśród 300 najlepszych repozytoriów na świecie, plasował AMURa na 233 miejscu. Wśród polskich repozytoriów AMUR znajduje się na 1 miejscu.
12. Nowym działaniem, którego efektów nie sposób przecenić w skali uczelni, stało się uruchomienie platformy elektronicznych czasopism naukowych wydawanych na UAM – **PRESSto**, na której zaimplementowano 40 tytułów. Stworzono aplikację umożliwiającą eksport metadanych do bazy POL-Index, przesyłając dane ze 164 tomów dla 24 tytułów (w tym z 12-tu za 6 ostatnich lat), co skutkuje uzyskiwaniem przez te czasopisma wyższej punktacji (29 czasopism, w tym 2 aż o 8 pkt. więcej niż w ocenie poprzedniej), uzyskaniem punktacji w ICI (Index Copernicus International). 11 czasopism spełniło nowe kryteria bazy ERIH PLUS, a 5 uzyskało wskaźnik h5 Google Scholar Metrics, świadczący o ich wysokiej cytowalności.

XI. Działalność dydaktyczna, naukowo-badawcza, wydawnicza i popularyzatorska

1. Promowano, systematycznie aktualizowany, dokument *Strategia Edukacyjno-Szkoleniowa Biblioteki Uniwersyteckiej w Poznaniu*, omawiający wszelkie formy zajęć dydaktycznych cyklicznych jak i wykładów, warsztatów jednorazowych, uruchamianych na życzenie odbiorcy.
2. Zajęcia z Edukacji informacyjnej i źródłowej. Przystosowanie biblioteczne realizowano zasadniczo w postaci szkolenia zdalnego, choć dla zainteresowanych utrzymano także formę tradycyjną (4 grupy). Zaliczyli je studenci stacjonarni, ale korzystali z niego także studenci zaocznicy i wieczorowi. Dokonano aktualizacji kursu dla studiów licencjackich. Szkolenia zaliczyło około 6100 studentów.
3. Szkolenia cykliczne z zakresu umiejętności informacyjnych objęły: pracowników nauki (36 osób), doktorantów (264), studentów (241), oraz 240 inne osoby korzystające także ze szkoleń jednorazowych.
4. Szkolenie wewnętrzne dla nowo przyjętych pracowników systemu biblioteczno – informacyjnego nie odbyło się z powodu braku dostatecznej liczby chętnych. 5 osób brało udział w lektoratach języka angielskiego, 7 niemieckiego. W lektoratach wewnętrznych z jęz. angielskiego, francuskiego i niemieckiego uczestniczyło 19 osób.
5. Zaocznicy studiowali i byli słuchaczami studiów doktoranckich oraz podyplomowych 6 osób.
6. Staże i praktyki w BU odbyło łącznie 18 osób z bibliotek polskich w ramach obowiązkowych praktyk awansowych, praktyk studenckich, oraz w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i działań finansowanych przez Urząd Pracy z Poznania.
7. Kontynuowano kierowanie pracowników na tygodniowe staże zagraniczne w ramach programu Erasmus, które zrealizowało 2 pracowników z BU i 2 osoby z bibliotek systemu.
8. Kilkanaście osób prowadziło zajęcia na specjalizacji dokumentalistyczno-bibliotekarskiej oraz na studiach podyplomowych organizowanych przez IFP, WSUS, na kursach dla nauczycieli.
9. Na zasadach wolontariatu współpracowało z BU 3 studentów, którzy zrealizowali 100 godzin praktyk.

10. Organizowano cyklicznie zebrania naukowe i spotkania promocyjne dotyczące m.in. prezentacji wyników badań własnych pracowników, relacji z pobytów na konferencjach, wyjazdów zagranicznych, zagadnień dotyczących problemów współczesnego bibliotekarstwa i ich przełożenia na praktykę BU, wykładów okolicznościowych towarzyszących prezentowanym wystawom, promocji książek. Nowością stały się cykliczne warsztaty i szkolenia dokształcające dla osób realizujących usługę Ask a librarian.
11. Włączając się w realizację trzeciej misji, wskazanej w czasie Inauguracji Roku Akademickiego przez JM Rektora UAM strategii UAM na rzecz społeczności lokalnej, zintensyfikowano prowadzenie działalności kulturalnej w tym zakresie, organizując łącznie 100 różnego typu wydarzeń, w których uczestniczyło 11.500 osób, czyli przeszło 4,3 tys. więcej niż w roku ubiegłym.
12. Obsłużono 25 zorganizowanych grup zwiedzających gmach i poznających zasoby BU (843 osoby).
13. Najwięcej wydarzeń przygotowano w ramach Tygodnia Bibliotek (wykłady, warsztaty, okazjonalną wystawę, zwiedzanie Biblioteki, prezentację zbiorów, koncert). Uczestniczono aktywnie w Nocy Naukowców i Festiwalu Nauki, współpracowano z Kolorowym Uniwersytetem oraz Kolorowym Uniwersytetem Plus, Uniwersytetem Trzeciego Wieku.
14. Realizowano cztery działania cykliczne: Poznańską Dyskusyjną Akademię Komiksu, Akademię Filmową Czytelni Niemieckiej, Czytania Rocznicowe oraz WierszYstawkę (współorganizowaną z Grupą Na Krechę). Udostępniano pomieszczenia, współorganizowano i uczestniczono w innych działaniach, w tym w cieszących się szczególnie dużym zainteresowaniem wydarzeń związanych z kolekcją komiksów (Dzień Darmowego Komiksu, Comics Wars, Pyrkon, Gostkon), oraz: W Bibliotece Wszystko Gra czy Czytanie Tolkiena.
15. W celu przygotowania kolejnego rocznika czasopisma Biblioteka 6-krotnie zbierał się zespół redakcyjny, omawiając problemy redakcyjne i wydawnicze, co zaowocowało wydaniem kolejnego tomu, nadal znajdującego się na liście czasopism punktowanych MNiSW (z punktacją 8 pkt.). Zawartość dostępna jest w bazie Bazhum, streszczenia odnotowane w międzynarodowej bazie danych The Central European Journal of Sciences and Humanities, a rocznik indeksowany jest w IC Journals Master List.
16. Zorganizowano dwa ogólnopolskie seminaria dot.: opracowania czasopism dla NUKATu oraz w ramach obchodów Tygodnia Open Access.
17. W ramach kontaktów międzynarodowych przyjęto 7 gości z zagranicy. Pracownicy Biblioteki Uniwersyteckiej wyjeżdżali do różnych ośrodków 8 razy w ramach umów o współpracy, projektu Erasmus oraz na konferencje zagraniczne, staże, targi i dla przeprowadzenia kwerend.
18. W ramach prowadzonych prac naukowo-badawczych:
  - 54 osoby wzięły udział w konferencjach krajowych i zagranicznych (wygłaszając 24 referaty i raz przewodnicząc sesji),
  - pracownicy BU opublikowali 39 publikacji, w tym: 2 wydawnictwa zwarte, 1 broszurę, 17 artykułów, 9 rozdziałów w monografiach, 3 recenzje.
  - sześć osób pełniło funkcję członka redakcji rocznika *Biblioteka*, jedna brała udział w pracach rad programowych czasopism i serii ogólnopolskich; kilkanaście w pracach instytucji i stowarzyszeń naukowych, kulturalnych, społecznych.

19. W ramach działalności wydawniczej własnym nakładem Biblioteki Uniwersyteckiej ukazały się: kolejny numer rocznika *Biblioteka* (wersja e i p), kolejnego zeszytu Informatora o zbiorach specjalnych, zeszytu serii *Zawartości Prasy Wielkopolskiej*. Biblioteka była także współwydawcą kwartalnika *Zeszyty Komiksowe* (4 pkt) oraz we współpracy z IFP 6 tomów serii *Libri Librorum* – edycji zabytków piśmiennictwa polskiego.
20. Biblioteka kontynuowała pełnienie funkcji koordynatora ogólnopolskiego programu prowadzonego pod egidą Rady Wykonawczej Konferencji Dyrektorów Bibliotek Szkół Wyższych *Analiza Funkcjonowania Bibliotek Naukowych*, realizowanego przez Zespół ds. Standaryzacji.
21. Pracownicy Biblioteki uczestniczyli w realizacji 2 grantów.

XII. System komputerowy i komputeryzacja

1. W roku sprawozdawczym przeprowadzono upgrade komputerowego systemu bibliotecznego do wersji 7.5. Migracja ta była konieczna, wskutek braku kompatybilności dotychczasowej wersji systemu z nowymi systemami operacyjnymi. Instalacja nowej wersji pozwoliła na: dokonanie audytu instalacji klientów, sprawdzenie wszystkich parametrów systemowych, kolumn baz danych, oprogramowania okołohorizonowego. Nowa wersja systemu nie różni się wizualnie od wersji 7.3, aczkolwiek zoptymalizowane zostało w niej działanie bazy danych, poprawiono narzędzia wydruku zamówień magazynowych. Uruchomienie nowej wersji systemu poprzedzone zostało szczegółowymi testami i wprowadzeniem poprawek w przypadku dostrzeżenia błędów. Należało przepisywać triggery, widoki oraz programy wspomagające i okołosystemowe. Po migracji system bardzo szybko osiągnął stabilizację i umożliwił pracownikom systemu bibliotecznego-informacyjnego bezawaryjną pracę w modułach.
2. Oddział ds. systemu bibliotecznego-informacyjnego koordynował nadawanie numerów DOI w czasopiśmie wydawanych na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza. W roku sprawozdawczym numerami DOI opatrzone 3450 artykułów czasopism.
3. Na platformie PRESSto uruchomiono zaawansowany program antyplagiatowy CrossCheck. Jest to narzędzie umożliwiające badanie oryginalności publikacji naukowych działające w oparciu o jeden z najpopularniejszych programów antyplagiatowych iThenticate. System oferuje wysokiej klasy porównywarę dokumentów z największą na świecie bazą treści naukowych pochodzących od wielu światowych wydawców.
3. Wskutek zmian w strukturze systemu bibliotecznego-informacyjnego UAM polegających na utworzeniu Biblioteki Wydziału Historycznego, przeprowadzono systemowe połączenie 6 bibliotek instytutowych. Ujednolicono wykaz rodzajów pozycji oraz wprowadzono jednolitą kategoryzację czytelników. Wprowadzono także wspólne zasady udostępniania zbiorów.
4. Administrowano systemem elektronicznego zamawiania kopii LIBSMART COPY, w którym zarejestrowano i zrealizowano 1373 zamówienia, na kwotę 20 147 zł.

5. Administrowano systemem elektronicznego zapisu i aktywacji kont bibliotecznych, z którego w roku 2015 skorzystały już 5884 osoby.
6. W roku 2015 kontynuowano prace nad zmianami w nadzorze informatycznym Biblioteki. Do Centrum Zarządzania Infrastrukturą i Projektami Informatycznymi UAM przeniesiono aplikacje posadowione na dotychczasowym serwerze wewnętrznym bu-211 oraz ustalono zakres odpowiedzialności nad zainstalowanymi aplikacjami – strony www, oprogramowania HAN, repozytorium AMUR, Analizy Funkcjonowania Bibliotek.
7. Oddział ds. systemu biblioteczno-informacyjnego koordynował prace administracyjne nad sprawnym funkcjonowaniem komputerowego systemu bibliotecznego HORIZON, jak również nad programami i aplikacjami okołosystemowymi w Bibliotece Uniwersyteckiej i wszystkich 22 bibliotekach UAM. Dla bibliotekarzy Biblioteki Uniwersyteckiej oraz bibliotek systemu biblioteczno-informacyjnego UAM generowano raporty statystyczne, dodawano kolekcje, wprowadzano wyjątki kalendarza oraz na żądanie zmieniano limity i okresy wypożyczeń, zwrotów, prolongat zamówień i rezerwacji.
8. W bibliotekach systemu biblioteczno-informacyjnego UAM, instalowano komputerowy system biblioteczny, konfigurowano i oprogramowano czytniki kodów kreskowych, na bieżąco dodawano i aktualizowano dostęp do bibliotecznego serwera intranetowego – bu-211.bu.amu.edu.pl
9. W związku z wprowadzoną na Uczelni reorganizacją do Centrum Zarządzania Infrastrukturą i Projektami Informatycznymi przeszło 2 dotychczasowych pracowników BU oraz przeniesiono tam część sprzętu. Modernizując park techniczny zakupiono następujący sprzęt komputerowy: 11 komputerów, 2 notebooki, 16 czytników kodów kreskowych, 3 monitory, projektor, 4 drukarki.
10. Sprawowano nadzór merytoryczny i administrowano bazą ogólnopolskiego programu Analiza funkcjonowania bibliotek naukowych w Polsce, a także dostępną dla głównych bibliotek miasta Poznania wspólną bazą druków wielkopolskich z lat 1801-1914 i dostępną dla bibliotek Wielkopolski Bazą Dokumentów Życia Społecznego.
11. Na koniec roku sprawozdawczego baza liczyła:

	2010	2012	2014	2015
Opisy bibliograficzne	650.362	728.857	840.413	876.476
Pozycje	1.597.037	1.779.644	1.958.719	2.031.356

XIII. Archiwum Biblioteki

1. Na bieżąco przejmowano akta z komórek organizacyjnych BU, przeprowadzano brakowanie akt oraz ich przekazywanie do AP w Poznaniu.

2. Pracownik Archiwum:

- wykonał 11 (2014 – 23) kwerend,
- opracował 31 (2014 – 13) nowych jednostek archiwalnych, sporządził skorowidze archiwalne dla 23 (2014- 25) teczek akt,
- udostępnił 287 (2014 - 85) jednostek archiwalnych.

XIV. Zbiory Biblioteki Uniwersyteckiej w Ciężeniu

1. Udostępniono 172 (2014 - 137) woluminów.

2. Wygłoszono 36 (2014 – 17) prelekcji nt. wolnomularstwa i zbiorów masońskich dla grup krajowych i zagranicznych oraz przyjęto 127 (2014 – 287) gości indywidualnych, uczestników konferencji i wycieczek turystycznych.

3. Do retrokonwersji przekazano 503 (2014–637) wol.

Opracował: dr hab. Artur Jazdon

Załącznik 1

**WPŁYW DOKUMENTÓW NOWYCH I NOWYCH PRZEJĘTYCH (razem)
WEDŁUG DYSCYPLIN WIEDZY**

Symbol	Dział	2012 (nowe + nowe przejęte)		2013 nowe + nowe przejęte)		2014 nowe + nowe przejęte)		2015 (nowe + nowe przejęte)	
		vol.	%	vol.	%	vol.	%	vol.	%
A	Języki informatyczne. Encyklopedie. Prasoznawstwo	155	0,99	152	0,87	141	0,81	143	0,83
B	Bibliotekoznawstwo	145	0,92	134	0,76	106	0,66	63	0,37
CDE	Nauki pomocnicze. Historia	2392	15,23	2959	16,89	2.667	16,55	2.890	16,90
Ew-Ez	Kultura	414	2,64	279	1,59	245	1,52	180	1,05
F	Wojskowość	185	1,18	305	1,74	269	1,67	248	1,45
GH	Nauki społeczne. Ruchy społeczne	981	6,25	882	5,03	912	5,66	937	5,47
I	Socjologia	381	2,43	402	2,30	382	2,37	513	3,00
K	Ekonomia	896	5,71	1092	6,23	1.091	6,77	942	5,50
L	Prawo	1368	8,71	1552	8,86	1.243	7,71	1.272	7,44
M	Sztuka	1205	7,67	1550	8,85	1.203	7,46	949	5,55
NOPQZ	Filologia	3873	24,67	4222	24,10	4.223	26,20	5.373	31,41
R	Filozofia. Psychologia	770	4,90	790	4,51	509	3,16	537	3,14
S	Pedagogika	823	5,24	799	4,56	873	5,42	962	5,62
T	Religioznawstwo	1160	7,39	1272	7,26	1.248	7,74	1.114	6,51
U	Geografia	181	1,15	248	1,42	219	1,36	181	1,06
V	Matematyka, Astronomia	47	0,30	55	0,31	74	0,46	70	0,41
W	Nauki przyrodnicze	282	1,80	377	2,15	178	1,11	201	1,17
X	Medycyna	123	0,78	142	0,81	145	0,90	159	0,93
Y	Technika. Rolnictwo. Leśnictwo	320	2,04	308	1,76	389	2,41	374	2,19
		15.701	100,00	17.520	100,00	16.117	100,00	17.108	100,00